

นวัตกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยความร่วมมือกลุ่มพื้นที่ (Zoning)

Innovation in disaster prevention and mitigation by zoning co-operation

วิชัย ศรีสะเกษ

นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Wichai Sreesaket

Student Doctor of Public Administration, Rajabhat Mahasarakham

Email: sreesaket@hotmail.com

วันที่รับบทความ: 29 เมษายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 29 เมษายน 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 29 เมษายน 2565

Received: April 29, 2022; Revised: April 29, 2022; Accepted: April 29, 2022

บทคัดย่อ

ในการจัดการสาธารณภัยซึ่งเป็นหนึ่งในบริหารสาธารณะของรัฐให้แก่ประชาชน หน่วยงานภาครัฐไม่ควรแบ่งแยกเนื่องจากรัฐจะต้องช่วยเหลือเพราะเป็นหน้าที่ของรัฐอยู่แล้ว เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้เข้าถึงการบริการสาธารณะของภาครัฐที่มีคุณภาพเพราะประชาชนคือเจ้าของประเทศตัวจริง ภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ซึ่งมีหลักการทำงานที่ต้องยึดถือไว้คือการจัดการสาธารณะให้แก่ประชาชนนั้นต้องดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพได้มาตรฐานมีการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบ ซึ่งหากเกิดภัยพิบัติร้ายแรงขึ้น สามารถบรรเทาภัย หรือลดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและรัฐบาลให้น้อยที่สุดหากต้ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีขีดความสามารถในการที่จะเผชิญกับสาธารณภัยที่จำกัด ทำให้ไม่อาจแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพนวัตกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยความร่วมมือกลุ่มพื้นที่ Zoningเป็นแนวทางการดำเนินงานโดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกันที่จะบูรณาการการบริหารจัดการด้านบุคลากร เครื่องจักรกล เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีความเข้มแข็งและความพร้อมที่จะบริการประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุขอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: นวัตกรรม, การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, กลุ่มพื้นที่ Zoning

Abstract

In the management of the disaster, which is one of the public administrations of the state to the people. Government agencies should not be discriminated against, since the state must help because it is already the duty of the state. To increase the opportunity for all citizens to have access to quality public services of the public sector, because the people are

the real owners of the country. The important task that local governments must carry out in accordance with their authority, which has a working principle that must be upheld, is to provide public services to the people, which must be better or lower. Standard quality There is a transparent, efficient and responsible management that, if a serious disaster occurs, can mitigate or minimize the loss of life and property of people and governments. However, each local government has limited capacity to face the threat. As a result, it is not possible to resolve the problems to the people in accordance with their authority quickly and effectively. Innovative disaster prevention and mitigation by cooperation, Zoning Area Group is an operational approach with the same aim of integrating personnel management. Engine Tools and equipment to manage the safety and mitigation operations of the disaster and are ready to serve the public for the well-being of the public. Sustainable Happiness

Keyword : Innovation , Disaster Prevention and Mitigation , Zoning Area Group

บทนำ

เนื่องจากในปัจจุบันโลกต้องเผชิญกับปัญหาจากสาธารณภัยที่ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชนเป็นอย่างมากสำหรับประเทศไทย ได้เผชิญกับสาธารณภัยตลอดมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน และพบว่าภัยต่างๆ เกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อชุมชน และสังคม โดยรวมตลอดมา การจัดการสาธารณภัยที่ผ่านมาเน้นในเชิงตั้งรับยังไม่เพียงพอ ต้องมีการเตรียมความพร้อมที่ดีรวมทั้งการดำเนินการเพื่อลดปัจจัยที่สร้างความเสี่ยงซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งอย่างไรก็ตามสังคมไทยยังมีความรู้ความเข้าใจในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยอยู่ในขอบเขตที่จำกัด จึงมีความจำเป็นในการเผยแพร่องค์ความรู้ต่อสาธารณะเพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวคิดและหลักการ ตลอดจนวิธีปฏิบัติในการลดความเสี่ยงโดยสามารถเริ่มได้ด้วยตนเอง ครอบครัว ชุมชน ตลอดจนในระดับภาครัฐและภาคการพัฒนาของประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากสาธารณภัยเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกคนและหน่วยงานทุกภาคส่วน จึงควรเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้สามารถช่วยกันสร้างสังคมที่มีความพร้อมและปรับตัว เพื่อลดโอกาสสูญเสียหากเกิดสาธารณภัยขึ้นในอนาคตหรือทำให้เกิดความสูญเสียน้อยที่สุดเมื่อต้องประสบภัย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย,2556)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน จึงเป็นองค์กรหลักที่จะสามารถดำเนินการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นได้ในเบื้องต้น ซึ่งกฎหมายได้กำหนดอำนาจหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นอกจากนี้พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ.2522 ได้กำหนดให้นายกเทศมนตรีเป็นผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตเทศบาล และยังมีหน้าที่สนับสนุนการป้องกันภัยของจังหวัด โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ผู้ศึกษา

เห็นความสำคัญต่อการจัดบริการสาธารณะโดยเฉพาะปัญหาสาธารณสุขที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อประชาชนในชุมชน ถือเป็นภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยมีหลักการทำงานที่ต้องยึดถือไว้ว่า การจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนนั้นต้องดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพ ได้มาตรฐานมีการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบ ซึ่งหากเกิดภัยพิบัติร้ายแรงขึ้น สามารถบรรเทาภัย หรือลดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและรัฐบาลให้น้อยที่สุด ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีขีดความสามารถในการที่จะเผชิญกับสาธารณสุขที่จำกัด ทำให้ไม่อาจแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ประกอบกับนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นซึ่งได้ให้แนวทางในการจัดระบบการบริหารเพื่อให้การบริการสาธารณะแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การบริการสาธารณะและการแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดศักยภาพและพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องมีมาตรการที่ดี ระบบบริหารจัดการ การปฏิบัติการ รวมทั้งการประสานงานโดยการบูรณาการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้เคียง โดยจะต้องรวมพลังประสานความร่วมมือและระดมทรัพยากรจากทุกแห่งมาช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้สำเร็จลุล่วง เป็นการพัฒนาศักยภาพในการให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับสาธารณสุขและการจัดการสาธารณสุข

1. แนวคิดเกี่ยวกับสาธารณสุข(ภัยพิบัติ)

“ภัยพิบัติ” หมายถึง “การหยุดชะงักอย่างรุนแรงของการปฏิบัติหน้าที่ของชุมชนหรือสังคมอันเป็นผลมาจากการเกิดภัยทางธรรมชาติหรือเกิดจากมนุษย์ซึ่งส่งผลต่อชีวิต ทรัพย์สิน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวาง เกินกว่าความสามารถของชุมชนหรือสังคมที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวจะรับมือได้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่” (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2557)

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “สาธารณสุข” หมายถึง “อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์โรคระบาดสัตว์โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆอันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติมีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชนหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย”

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้ความหมายของ สาธารณภัยไว้ว่าหมายถึง ภัยหรืออันตรายที่ทำให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต ทรัพย์สินและสิ่งอื่นๆ อย่างรุนแรง ประกอบด้วยลักษณะดังนี้

1. ภัยที่เกิดขึ้นกับคนหมู่มาก
2. อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาหรือทุกสถานที่อย่างกะทันหันหรือค่อยๆ เกิดขึ้น
3. เป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกายของประชาชน
4. เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือรัฐ
5. เกิดความต้องการในสิ่งจำเป็นพื้นฐานอย่างรีบด่วนสำหรับผู้ประสบภัย

สาธารณสุข แบ่งตามลักษณะการเกิดหรือสาเหตุได้เป็น 2 ประเภท คือ สาธารณภัยธรรมชาติ

และสาธารณภัยจากมนุษย์ ได้แก่

1. สาธารณภัยธรรมชาติ (Natural Disaster) เป็นสาธารณภัยที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมักเกิดขึ้นตามฤดูกาลเป็นส่วนใหญ่ แต่บางครั้งอาจเกิดขึ้นโดยกะทันหัน ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ซึ่งได้แก่

1) อุทกภัยเป็นภัยอันเกิดจากภาวะน้ำท่วมจากพายุ ฝนตกหนัก พายุหมุน การทำลายป่าการทรุดตัวของดิน ลักษณะอาจเป็นน้ำท่วมเฉียบพลันหรือแบบค่อยเป็นค่อยไป

2) วาตภัย คือภัยที่เกิดจากแรงลมและพายุ สามารถแบ่งลักษณะของวาตภัยได้ตามความเร็วลม สถานที่ที่เกิดวาตภัยเช่นพายุฟ้าคะนอง พายุดีเปรสชันพายุโซนร้อนพายุไต้ฝุ่น

3) อัคคีภัย คือภัยที่เกิดจากเพลิงไหม้ เป็นภัยที่ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต และทรัพย์สิน มีแนวโน้มในการเกิดขึ้นบ่อยและสร้างความสูญเสียมากขึ้นทุกปี

4) อากาศหนาวผิดปกติเช่นในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ซึ่งมีภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง ประกอบกับได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ที่พัดพาความหนาวเย็นจากจีน เข้าสู่พื้นที่ดังกล่าว ทำให้ประชาชนที่อยู่บริเวณหุบเขา และเชิงเขาได้รับความหนาวเย็น ซึ่งพบว่าในบางปีของฤดูหนาวจะมีอุณหภูมิต่ำมาก

5) ภัยแล้ง เป็นภัยที่ทำให้เกิดความอดอยาก ขาดแคลน เนื่องจากการขาดน้ำ ในประเทศไทยมักเกิดจากขาดฝน ความแห้งแล้งของพื้นที่ก่อให้เกิดผลเสียในการผลิตผลทางการเกษตร

6) แผ่นดินถล่ม ในประเทศไทยมักพบแผ่นดินถล่มเกิดขึ้นเนื่องจากมีฝนตกหนักมาก เกิดจากดินบริเวณภูเขาอุ้มน้ำไว้นานเกิดการอึดตัว และไม่สามารถอุ้มน้ำไว้ได้อีกจึงพังทลายลงมา ซึ่งส่วนมากจะเกิดพร้อมกับอุทกภัย

7) การระบาดของโรค เช่น อหิวาตกโรค โรคฉี่หนู

8) ภัยจากฝูงสัตว์และแมลง

2. สาธารณภัยจากมนุษย์เป็นสาธารณภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์โดยอาจเกิดจากสิ่งประดิษฐ์ของมนุษย์ ที่ประดิษฐ์เพื่อความสุขสบาย หรือเพื่อประหัตประหารกัน เช่น

1) ภัยจากการจราจร ได้แก่ ทางอากาศ ทางบก ทางน้ำ ทางราง

2) ภัยจากการประกอบอาชีพ ทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม เช่นอุบัติเหตุจากการใช้เครื่องมือเครื่องจักรอุบัติเหตุจากความร้อนอุบัติเหตุจากการตกจากที่สูงอุบัติเหตุจากความไม่เป็นระเบียบเป็นต้น

3) ภัยจากความไม่สงบของประเทศ เช่น การจลาจล การปฏิวัติ การก่อวินาศกรรม การก่อการร้าย สงคราม ซึ่งผลที่ทำให้เกิดสาธารณภัยจากสงคราม จะรุนแรงหรือไม่ขึ้น อยู่กับผลร้ายของอาวุธที่นำมาประหัตประหารกัน เช่น นิวเคลียร์ เชื้อโรค หรือสารเคมี เป็นต้น

4) ภัยจากไฟฟ้า อัคคีภัย ทำให้เกิดการบาดเจ็บ สูญเสียชีวิตจากแผลไหม้ ความร้อน คว้นไฟ การขาดอากาศ

5) ภัยจากวัตถุอันตราย ได้แก่ ภัยจากวัตถุอันตรายที่ใช้ในอุตสาหกรรม การเกษตร สาธารณสุข อุปกรณ์และบริโภค

6) ภัยจากความเจริญทางเทคโนโลยี ความเจริญก้าวหน้าดังกล่าว จะมีความเสี่ยงสูงมากขึ้น เมื่อเกิดสาธารณภัย เช่น เมื่อเกิดไฟไหม้ของอาคารสูง ระบบการเคลื่อนย้ายย้อยมช้า และมีความยุ่งยากซับซ้อนกว่าอาคารปกติรวมทั้งเกิดพิษจากสารเคมีที่ใช้กับเฟอร์นิเจอร์ของอาคาร หรือแม้กระทั่งเครื่องใช้ประจำสำนักงาน เช่น คอมพิวเตอร์ น้ำยาลบคำผิด ฯลฯ การมีมาตรการความปลอดภัยที่ดี ก็อาจจะเป็นความเสี่ยงเมื่อเกิดสาธารณภัย เช่น ประตูที่ใช้ระบบเปิดปิดอัตโนมัติ หรือลิฟต์ที่ขัดข้อง

“อุบัติเหตุ” หมายความว่า ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุเนื่องจากการจราจรทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ อุบัติเหตุเนื่องจากการทำงาน หรืออุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในบ้านหรือในที่สาธารณะ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ พ.ศ. 2538

“ภัยพิบัติ” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ธรณีพิบัติภัย ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีมาเป็นสาธารณะ ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ พ.ศ. 2552

“ภัยพิบัติ” หมายความว่า สาธารณภัยอันได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง ภาวะฝนแล้งฝนทิ้งช่วง ภัยจากลูกเห็บ ภัยอันเกิดจากไฟป่า ภัยที่เกิดจากโรคหรือการระบาดของแมลงหรือศัตรูพืชทุกชนิดอากาศหนาวจัดผิดปกติ ภัยสงคราม และภัยอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ก่อการร้าย กองกำลังจากนอกประเทศ ตลอดจนภัยอื่น ๆ ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ หรือมีบุคคลหรือสัตว์ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556

ในทางสากล “ภัยพิบัติ” (Disasters) คือ ภัยที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต และทรัพย์สิน โดยส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจ และวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ภัยพิบัติแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และภัยพิบัติที่มนุษย์สร้างขึ้น

ฉะนั้น ตามกฎหมายไทยกำหนดให้ “ภัยพิบัติ” เป็นสาธารณภัย ตามบทนิยามท้ายว่า ...”ภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ตาม พ.ร.บ.ป้องกันฯ ดังกล่าว ได้แก่ แผ่นดินถล่ม อัคคีภัยไฟป่า แผ่นดินไหว คลื่นยักษ์ ภัยหนาว ภัยฟ้าผ่า ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย อาคารถล่ม ภัยจากการคมนาคมขนส่ง ฯลฯ”...

สรุปได้ว่า สาธารณภัย หมายถึง ภัยหรืออันตรายที่เกิดขึ้นกับคนหมู่มาก ในทุกเวลาหรือทุกสถานที่ อาจเกิดขึ้นอย่างกะทันหันหรือค่อย ๆ เกิดขึ้นก็ได้ มีทั้งภัยที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และเกิดขึ้นจากมนุษย์ เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งอื่น ๆ อย่างรุนแรง เกิดความต้องการในสิ่งจำเป็นพื้นฐานอย่างรีบด่วนสำหรับผู้ประสบภัย

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและจัดการภัยพิบัติ

ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้มีความรุนแรงมากขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นภัยพิบัติที่เกิดจากที่มนุษย์เป็นผู้ก่อขึ้นโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตามเช่นกรณีเหตุการณ์เพลิงไหม้ซานติกาผ้าและเสื้อปาพลาซ่า เป็นต้น หรือเกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติที่ไม่อาจคาดเดาได้หรือไม่ก็ตาม เช่น กรณีเหตุการณ์สึนามิ โคลนถล่ม น้ำท่วมและ

ภาวะโลกร้อนในปัจจุบัน เป็นต้น ดังนั้นการบริหารจัดการที่มีความพร้อมและเป็นขั้นตอนที่อย่างมีระบบจะมีส่วนช่วยเหลือประชาชนทั้งก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุเป็นอย่างยิ่ง

Provan และ Milward กล่าวว่า การสร้างความร่วมมือในการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ จำเป็นที่ต้องสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่ายใน 3 ระดับ ซึ่งได้แก่ การสร้างความร่วมมือในระดับชุมชน ระดับเครือข่าย และระดับหน่วยงาน ถึงแม้ทั้ง 3 ระดับ จะมีความเชื่อมโยงกัน หากแต่ในการประเมินประสิทธิภาพนั้นในแต่ละระดับก็จะมีเกณฑ์ในการประเมินของตนเอง โดยเขากล่าวว่าเกณฑ์ที่เหมาะสมในการประเมินประสิทธิภาพของระดับหนึ่งอาจจะเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับอีกระดับหนึ่ง โดยที่เครือข่ายทั้ง 3 ระดับ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เครือข่ายทางสังคมยังหมายถึง การบูรณาการของพลเมืองท้องถิ่นให้อยู่ในรูปแบบขององค์การเพื่อที่จะทำงานร่วมกันกับหน่วยงานของรัฐบาลเพื่อที่จะลดความเสี่ยงและการจัดการกับภาวะฉุกเฉินและภัยพิบัติ (Tavida Kamolvej, 2006 : อ้างอิงในชวงศ์ อุบลี, 2552)

นรินช ดำรงชัย (2560) การรับมือกับภัยพิบัติผ่านแนวคิด “จีโจะ เคียวโจะ โคโจะ” แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันภัยในชุมชนเริ่มมีให้เห็นในประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นเป็นครั้งแรกในสมัยนารา (ศตวรรษที่ 8: ค.ศ. 710-794) ในรูปของการริเริ่มสนับสนุนให้ประชาชนรู้จักดูแลช่วยเหลือตัวเอง แต่แนวคิดที่มุ่งเน้นกระบวนการรับมือกับภัยพิบัติร่วมกันใน 3 ระดับกล่าวคือ การช่วยเหลือตนเอง การช่วยเหลือกันและกันและการช่วยเหลือจากภาครัฐ จีโจะ หมายถึง การช่วยเหลือตนเอง เคียวโจะ หมายถึง การช่วยเหลือกันและกัน โคโจะ หมายถึง การช่วยเหลือจากภาครัฐทั้งนี้รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

1) “จีโจะ”: การช่วยเหลือตนเองประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตทำให้ญี่ปุ่นตระหนักถึงข้อเท็จจริงว่าประชาชนแต่ละคนจำเป็นต้องติดตามประเมินสถานการณ์ และรู้จักเตรียมพร้อมรับมือกับภัยที่อาจเกิดขึ้น เพื่อรักษาชีวิตของตนเองและคนรอบข้างให้อยู่รอดต่อไปได้นั้นหมายความว่า สิ่งสำคัญสิ่งแรกในการรับมือกับภัยพิบัติก็คือการรู้จักช่วยเหลือตนเอง หรือ “จีโจะ” นั่นเอง โดยการช่วยเหลือตนเองในที่นี้หมายถึงทั้งตนเอง คนในครอบครัวและทรัพย์สินต่างๆ ของตนเองด้วย

2) “เคียวโจะ”: การช่วยเหลือกันและกันเมื่อภัยพิบัติทวีความรุนแรงขึ้น การช่วยเหลือตนเองอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ ดังนั้นความช่วยเหลือในขั้นต่อมาก็คือการช่วยเหลือกันและกัน หรือ “เคียวโจะ” โดยการช่วยเหลือกันและกัน หมายถึงการช่วยเหลือเพื่อนบ้าน คนรู้จัก ตลอดจนการช่วยเหลือในระดับชุมชนหรือท้องถิ่น ทั้งนี้สาเหตุหลักที่ประชาชนต้องรู้จักช่วยเหลือกันและกัน เนื่องจากเมื่อเกิดภัยพิบัติขนาดใหญ่ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสียหายในวงกว้าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบรรเทาสาธารณภัยมักไม่สามารถเข้าให้ความช่วยเหลืออย่างรวดเร็วและพร้อมเพรียงกัน เพราะเส้นทางการจราจรอาจถูกตัดขาด ฯลฯ ทำให้การช่วยเหลือจากภายนอกเป็นไปอย่างล่าช้าและใช้เวลายาวนานมากกว่าปกติในการเข้าถึงพื้นที่ประสบภัย ดังนั้นความช่วยเหลือที่เกิดขึ้นได้เร็วที่สุดก็คือความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านและสมาชิกในชุมชนเดียวกัน ดังนั้นหากความช่วยเหลือเริ่มต้นได้เร็วเพียงใด อีกทั้งจำนวนคนที่เข้ามาช่วยเหลือมีมากเท่าใดความเสียหายก็มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นน้อยลงเท่านั้น

3) “โคโจะ”: การช่วยเหลือจากภาครัฐการช่วยเหลือจากภาครัฐหมายถึง การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากทุกภาคส่วนของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการรับมือกับสถานการณ์ภัยพิบัติ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานดับเพลิง กองกำลังป้องกันตนเอง จังหวัดและเทศบาล หน่วยงานส่วนกลางตลอดจนรัฐวิสาหกิจที่

ให้บริการด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้าแก๊ส น้ำประปา ซึ่งการช่วยเหลือจากภาครัฐนั้น นับได้ว่าเป็นสิ่งที่ได้รับความคาดหวังจากสังคมมากที่สุด แต่ในทางปฏิบัติเป็นที่ยอมรับกันว่าการเข้าช่วยเหลือโดยภาครัฐมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นล่าช้าที่สุด กล่าวคือโดยเฉลี่ยรัฐจำเป็นต้องใช้เวลา 3 วันแรก หลังเกิดภัยพิบัติร้ายแรงไปกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยกรณีเร่งด่วน (กรณีร้ายแรงถึงชีวิต) อันได้แก่การกู้ชีพและกู้ภัย เพื่อทำการช่วย “ชีวิต” ผู้ประสบภัยให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ส่วนการช่วยเหลือด้านอื่นๆ นอกจากการกู้ชีพกู้ภัยจึงมักเริ่มดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบหลังจากผ่านพ้น 3 วันแรกนี้ไปแล้ว และจากการที่ความช่วยเหลือของภาครัฐมีขีดจำกัด จึงเกิดความพยายามประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจอย่างถ่องแท้ว่าการที่ประชาชนไม่รู้จักรับความช่วยเหลือตนเอง โดยรอเพียงความช่วยเหลือจากภาครัฐ ไม่ได้ส่งผลดีแต่อย่างใด หากแต่จะทำความสูญเสียที่เกิดขึ้นมีมากกว่าที่ควร ประชาชนจึงจำเป็นต้องดูแลตัวเองให้ได้เป็นอย่างดีเพื่อไม่เป็นภาระต่อภาครัฐในการเข้าดำเนินการกู้ภัยและกู้ชีพ อย่างไรก็ตาม ภาครัฐก็ไม่ได้ลดละความพยายามในการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินการด้านต่างๆ เพื่อเตรียมรับมือกับภัยพิบัติ โดยแนวทางการเพิ่มศักยภาพด้านการช่วยเหลือจากรัฐ ได้แก่

- การกำหนดขั้นตอนรูปแบบการปฏิบัติงานและวิธีการรับมือกับภัยพิบัติรูปแบบต่างๆ ไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม อีกทั้งมีการฝึกซ้อมแผนการรับมือกับภัยพิบัติเป็นประจำและต่อเนื่อง ทั้งในระดับหน่วยงานย่อย และในการบูรณาการหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่นการขุดลอกคลองหรือเสริมสร้างแนวกันน้ำที่แข็งแรงเพื่อขยายพื้นที่กักเก็บน้ำ การออกกฎข้อบังคับพื้นฐานต่างๆ เพื่อรับมือกับสภาวะที่เกิดภัยพิบัติ
- กำหนดสถานที่อพยพ เส้นทาง การอพยพ แนวทางและอุปกรณ์การช่วยเหลือต่างๆ ให้ชัดเจน ทั้งนี้ยังมีการพิจารณาถึงการอพยพออกไปยังพื้นที่ข้างเคียงในกรณีที่ภัยพิบัติรุนแรงเกิดขึ้นจนไม่สามารถอพยพอยู่เพียงในพื้นที่นั้นๆ ได้
- ให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับภัยพิบัติแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยนำเสนอผ่านสื่อที่หลากหลายในรูปแบบที่น่าสนใจ เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย
- สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของแผนที่เสี่ยงภัย (Hazard Map) โดยบังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่เสี่ยงภัยหรือวิธีการหนีภัยที่ถูกต้อง อีกทั้งรณรงค์ให้ประชาชนทำความเข้าใจกับแผนที่เสี่ยงภัยเป็นอย่างดี

(2.1) แนวคิดการจัดการสาธารณภัยของประเทศไทย

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 ได้พิจารณาสถานการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมาที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น เพื่อให้การจัดการสาธารณภัยตอบสนองโจทย์การสร้างประเทศไทยปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของบริบทต่างๆ ในปัจจุบัน เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการปฏิบัติให้หน่วยงานทุกภาคส่วน ทั้งระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างบูรณาการเป็นระบบและมีทิศทางเดียวกัน ภายใต้วิสัยทัศน์ “สังคมไทยสามารถลดความเสี่ยงเดิม ป้องกันความเสี่ยงใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประเทศมีความมั่นคงอย่างปลอดภัยและยั่งยืน” โดยได้กำหนด 5 ยุทธศาสตร์หลักครอบคลุมการจัดการสาธารณภัยในทุกมิติ ทั้งในระยะ

การเตรียมความพร้อม การป้องกันและ ลดผลกระทบ การจัดการในภาวะฉุกเฉิน การฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย การเป็นหุ้นส่วนการจัดการสาธารณภัยระหว่างประเทศ รวมถึงการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

สำหรับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564 – 2570 ถือเป็นแผนแม่บท (Master Plan) ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศไทย ซึ่งวิเคราะห์ และค้นคว้าแนวทางการจัดการสาธารณภัยของประเทศต่าง ๆ กรอบการพัฒนาระดับโลกและระดับภูมิภาค แผนและนโยบายการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ รวมถึงการถอดบทเรียนในการจัดการสาธารณภัยของประเทศไทยที่ผ่านมา มาเป็นกรอบแนวทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยยุทธศาสตร์สำคัญแบ่งเป็น 2 ส่วน 5 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมและมีการลงทุนเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย เพื่อให้สังคมเกิดภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือและฟื้นกลับอย่างรวดเร็ว ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและการประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ส่วนที่ 2 การจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน เป็นระบบและชัดเจนภายใต้ระบบการบัญชาการเหตุการณ์ รวมทั้งการจัดการเมื่อเข้าสู่ระยะฟื้นฟู โดยใช้กระบวนการฟื้นฟูสภาพ (Rehabilitation) และซ่อมสร้าง (Reconstruction) เพื่อการฟื้นฟูให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม ประกอบด้วย 2 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการสาธารณภัยของประเทศไทยมีประสิทธิภาพตามมาตรฐาน และตอบโจทย์เป้าหมายการสร้างประเทศไทยให้มีความปลอดภัยอย่างยั่งยืน

(2.2) นวัตกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยความร่วมมือกลุ่มพื้นที่ Zoning

- ประเด็นความร่วมมือกลุ่มพื้นที่

การปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยความร่วมมือกลุ่มพื้นที่ (Zoning) เป็นแนวทางการดำเนินงานที่เกิดจากความประสงค์ที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกันที่จะบูรณาการการบริหารจัดการด้านบุคลากร เครื่องจักรกล เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ซึ่งในการพัฒนาบุคลากรและเครื่องมืออุปกรณ์ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อใช้ในการบริหารจัดการให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีความเข้มแข็งและมีความพร้อมที่จะบริการประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุขอย่างยั่งยืน

- กระบวนการดำเนินงานประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม

1. ศึกษาระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาการร่วมมือกันเป็นกลุ่มพื้นที่ (Zoning) และไม่ขัดกับระเบียบ หนังสือสั่งการ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารเครื่องจักรกลสาธารณภัยกลุ่มพื้นที่ (Zoning) โดยจัดกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่พื้นที่ใกล้เคียงกันไว้ และดำเนินการสำรวจความประสงค์ในการเข้าร่วมเป็นกลุ่มพื้นที่ (Zoning) จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ใกล้เคียง
3. จัดประชุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสมาชิกกลุ่มพื้นที่ (Zoning) เพื่อหารือแนวทางในการบูรณาการดำเนินการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกัน และร่วมกำหนดข้อตกลงที่จะดำเนินการร่วมกัน
4. จัดทำบันทึกข้อตกลงและลงนามในบันทึกข้อตกลงร่วมกันของสมาชิกกลุ่มพื้นที่ (Zoning)

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการพัฒนาบุคลากร และเครื่องมืออุปกรณ์

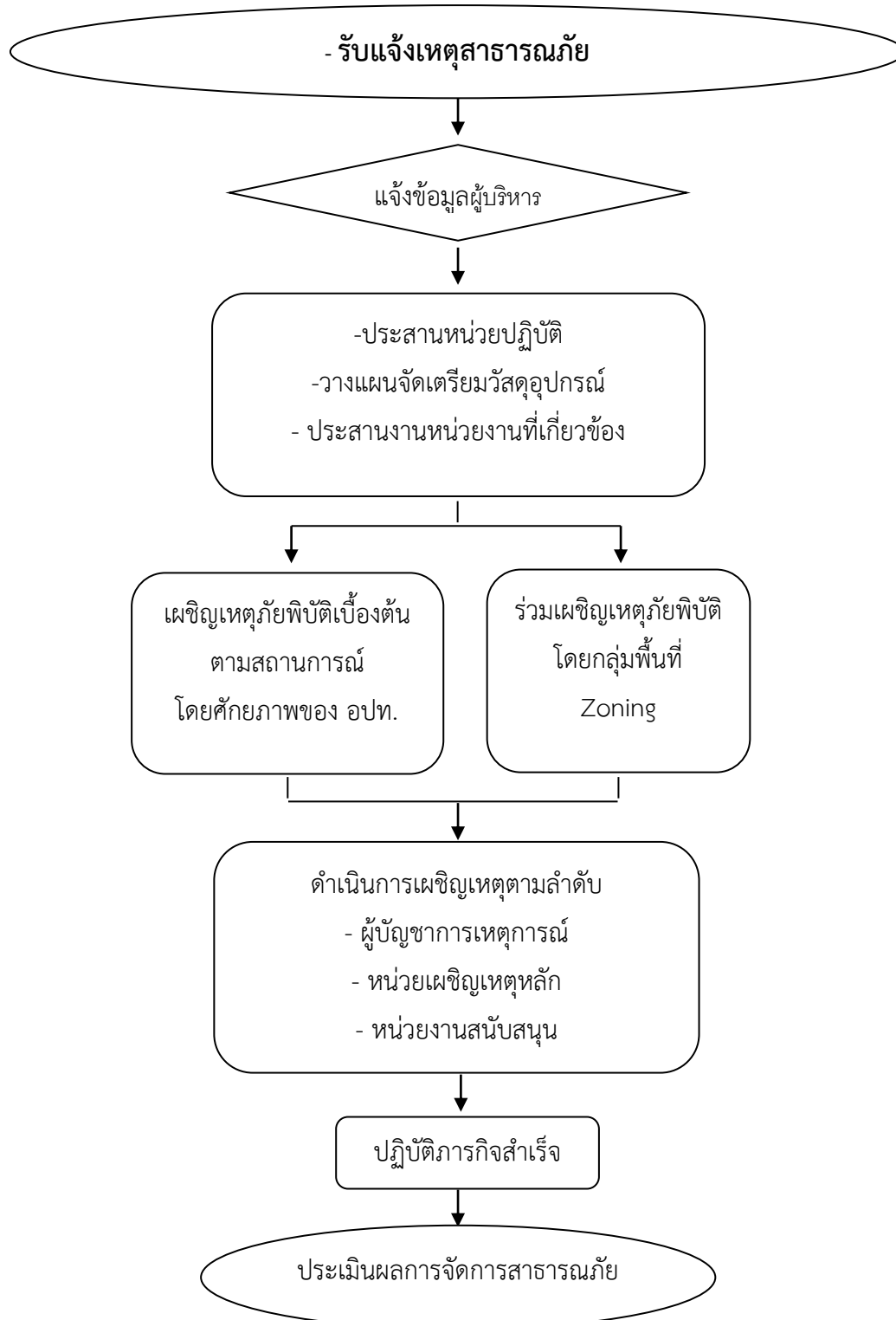
1. ดำเนินการฝึกอบรมให้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยจัดฝึกอบรมร่วมกันระหว่างบุคลากรที่เป็นสมาชิกกลุ่มพื้นที่ (Zoning) เพื่อพัฒนาทักษะ กระบวนการ เทคนิค วิธีการในการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีทักษะ ความรู้ และวิธีการช่วยเหลือได้อย่างถูกวิธี และสามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็ว
2. ฝึกอบรมทบทวนความรู้ พัฒนาเทคนิค วิธีการในการป้องกันและให้ความช่วยเหลือประชาชนทั้งก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ สร้างภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบุคลากรของสมาชิกกลุ่มพื้นที่ (Zoning) และเพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่มีความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
3. สำรวจบุคลากร เครื่องจักรกล เครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นข้อมูลในการวางแผน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ขั้นตอนที่ 3 การติดตามประเมินผลการปฏิบัติการกลุ่มพื้นที่ (Zoning)

การติดตามประเมินผลการปฏิบัติการกลุ่มพื้นที่ (Zoning) ในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาแก่ประชาชน ดังนี้

1. การออกปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือประชาชนร่วมกัน
2. การปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความสอดคล้องเป็นระบบเดียวกัน
3. การติดต่อสื่อสาร การประสานงานระหว่างองค์กรเป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพสามารถออกปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนได้ทันทั่วทั้ง
4. จัดการประชุมสมาชิกกลุ่มพื้นที่ (Zoning) ทุกไตรมาสเพื่อสรุปผลการดำเนินงานร่วมกัน เสนอแนะปัญหา และหาแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการและพัฒนาเทคนิคในการให้ความช่วยเหลือ/แก้ไขปัญหาแก่ประชาชนต่อไป

ปัจจุบันทั่วโลกยอมรับว่าสาธารณภัยเป็นเรื่องที่จัดการได้โดยไม่จำเป็นต้องรอให้ภัยเกิดขึ้นก่อนจากแนวคิดในอดีตที่เคยมุ่งเน้น “การจัดการสาธารณภัย (Disaster Management : DM)” เมื่อภัยเกิดขึ้นและกล่าวคือ การจัดการในภาวะฉุกเฉิน การให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์

แผนผัง ขั้นตอนในการดำเนินการเผชิญเหตุภัยพิบัติ

สรุป

จากแนวคิดทฤษฎีต่างๆ สรุปได้ว่า การจัดการภัยพิบัตินั้น ควรได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ซึ่งหน่วยงานต่างๆทุกหน่วยงานล้วนเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติทุกหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม ซึ่งทุกหน่วยงาน รวมถึงประชาชนก็ควรที่จะให้ความสำคัญ และทราบข้อมูลเกี่ยวกับภัยพิบัติในการป้องกันภัย การให้ความรู้ในระดับชุมชน เพื่อบรรเทาภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในการเกิดภัยพิบัติแต่ละครั้ง หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับภัยพิบัติ ทุกหน่วยงานควรมีการบูรณาการความร่วมมือเพื่อเผชิญภัยพิบัติ การเกิดภัยพิบัติแต่ละครั้งจะก่อให้เกิดความเสียหายเป็นวงกว้างซึ่งทุกหน่วยงานควรร่วมมือกันทำงานเพื่อแก้ไขสถานการณ์ให้กลับสู่ภาวะปกติโดยเร็วการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ หน่วยงานรัฐที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักก็คือ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงมหาดไทย ได้มีการทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อเป็นแผนสำหรับรับมือภัยพิบัติที่เกิดขึ้นซึ่งทุกหน่วยงานควรที่จะศึกษาแผนดังกล่าวเพื่อจะได้มีความรู้ในการรับมือและการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานด้วย ในระยะหลังภัยพิบัติที่เกิดขึ้นนั้น ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ และลักษณะภัยมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านภัยพิบัติ จะต้องศึกษาข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานด้วย เพื่อเป็นการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานสิ่งที่สำคัญอีกสิ่งหนึ่งในระหว่างเกิดภัยพิบัติก็คือ การสั่งการที่ผ่านมาการสั่งการในการบริหารจัดการระหว่างเกิดภัยมักเป็นปัญหามากเนื่องจากมีหลายหน่วยงานเข้าระดมความช่วยเหลือ ถึงแม้จะมีกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งระบบถึงผู้บัญชาการเหตุการณ์แล้วก็ตาม ทว่าบางเหตุการณ์ก็มีอาจปฏิบัติตามได้ เนื่องจากหน่วยงานท้องถิ่นบางหน่วยงานเป็นหน่วยงานแรกๆ ที่ไปถึงพื้นที่ประสบภัย และเข้าทำการช่วยเหลือ ตามมาด้วยหน่วยงานที่สอง หน่วยงานที่สาม ซึ่งแต่ละหน่วยงานต่างแยกการทำงาน ไม่มีการสั่งการจากผู้บัญชาการเหตุการณ์ ซึ่งควรที่จำทำความเข้าใจระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นด้วยเพื่อจะใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์ ป้องกันการปฏิบัติงานที่ทับซ้อน ซึ่งจะเป็นการลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้อีกทางหนึ่งการปฏิบัติงานภายหลังภัยพิบัติผ่านพ้นไป การบูรณฟื้นฟูถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก ซึ่งโดยการบูรณฟื้นฟูภายหลังเกิดภัย จะมีการสำรวจความเสียหายและชดเชยเยียวยาประชาชนผู้ประสบภัย ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐ ในการกระทำเรื่องดังกล่าว โดยรัฐอาจขอความร่วมมือจากภาคเอกชน หรือองค์กรสาธารณกุศล เพื่อทำการเยียวยาด้วย ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่มีประสิทธิภาพและทั่วถึงจากประเด็นต่างๆเราจะเห็นได้ว่า การบูรณาการความร่วมมือถือว่าเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งจำเป็นในการบริหารจัดการภัยพิบัติ ทั้งก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัย และหลังเกิดภัย ซึ่งหากมีการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนแล้วการปฏิบัติงานด้านภัยพิบัติก็มีไม่เรื่องยากอีกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2550). **พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550**. กรุงเทพมหานคร.
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2556). **สถานการณ์สาธารณภัยประจำปี 2555**. กรุงเทพมหานคร.
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2560). **ระบบบัญชาการเหตุการณ์กับการจัดการในภาวะฉุกเฉินของประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร.
- คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ. (2564). **แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570**. กรุงเทพมหานคร
- ชูวงศ์ อุบลี. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการภัยพิบัติ:กรณีศึกษาอาคารเคหะชุมชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร”**ภาคนิพนธ์มหาบัณฑิต** สาขาวิชาบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นรินทร์ คำรงค์ชัย. (2560). บทเรียนจากญี่ปุ่น:ปัจจัยสำคัญในการบริหารจัดการเพื่อความอยู่รอดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ. **วารสารการจัดการสมัยใหม่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์**ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม –ธันวาคม 2560) :
- ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ พ.ศ. 2552
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2538